

రవి ప్రకాష్ కు చాలా ఆనందంగా ఉంది. అతను గీసిన “ఎడ్లబండిపై వెళుతున్న గ్రామీణులు” అనే బొమ్మకు బహుమతి వచ్చింది. బాలల దినోత్సవం నాడు ఢిల్లీలో జరిగే కార్యక్రమంలో బహుమతి తీసుకోవడానికి మామయ్య వేణుగోపాల్ తో కలిసి ఢిల్లీ వెళుతున్నాడు. నవంబర్ పదవతేదీ నాడు తమ ఊరు తాండూర్ నుండి ఢిల్లీ వెళ్ళడానికి తయారయ్యాడు.

11.1 బస్సులో ప్రయాణం:

రవి ప్రకాష్ మొదటిసారి హైద్రాబాద్ వెళుతున్నాడు. హైద్రాబాద్ కు వెళ్లే బస్సు ఒకటి బస్టాండ్ లో ఉంది. “ఆ బస్సులో వెళదామా మామయ్య?” అని రవి ప్రకాష్ అడిగాడు. ఇది ఆర్డినరి బస్సు . దీన్ని ‘పల్లె వెలుగు’ బస్సు అని కూడా అంటారు. ఎక్స్ ప్రెస్ బస్సులో వెళదాం’ అన్నాడు వేణుగోపాల్. ‘ఈ బస్ లో ఎందుకు వద్దు?’ అడిగాడు రవిప్రకాష్. ఎక్స్ ప్రెస్ బస్సులోనే వెళదాం అని వేణుగోపాల్ ఎందుకు అన్నాడు ?

జట్లలో చర్చించండి :

- ◆ ఆర్డినరి బస్సు, ఎక్స్ ప్రెస్ బస్సుకు మధ్య తేడాలు రాయండి ?
- ◆ ఇంకా ఏవీ రకాల బస్సులుంటాయో తెలుసుకొని రాయండి.
- ◆ బస్ టికెట్ పై ఏవి వివరాలుంటాయి?

మీకు తెలుసా?

బస్సులలో ఇప్పుడు మెషీన్ ద్వారా టికెట్లు ఇస్తున్నారు. దీనిని ‘TIMS’ (టికెట్ ఇమ్మ్యూనింగ్ మెషిన్ సిస్టమ్) అంటారు. టికెట్లు చించి, పంచ్ చేసి ఇచ్చే ఇబ్బంది వీటిలో ఉండదు.

11.1.1 చిల్లర సమస్య

ఒక స్టేషన్‌లో బస్సు ఆగింది. చాలా మంది బస్సు దిగారు. కొంతమంది ఎక్కారు. అందులో ఒక వ్యక్తి టికెట్ కొరకు ఐదువందల రూపాయల నోటు కండ్లక్టరుకు ఇచ్చాడు. కండ్లక్టరు చిల్లర కావాలని అన్నాడు. అతను చిల్లర లేదన్నాడు. చిల్లర గురించి బస్సులో రాసిన వాక్యాలను రవిప్రకాష్ చదివాడు. ఆ వాక్యాలు ఏమిటో మీరూ చదవండి

టికెట్టుకు సరిపడా చిల్లర ఇచ్చి కండ్లక్టరుతో సహకరించండి

ఆలోచించండి...

- టికెట్టుకు సరిపడా చిల్లర ఎందుకు తీసుకుపోవాలి?
- బస్సులో ఇంకా ఏమేమి సూచనలు రాసి ఉంటాయి ? చూసి మీ నోటు పుస్తకంలో రాయండి.

మీకు తెలుసా?

మన రాష్ట్రంలో తెలంగాణ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ వారు బస్సులు నడుపుతున్నారు. ఆర్డినరీ (పల్లె వెలుగు), ఎక్స్‌ప్రెస్, డీలక్స్, సూపర్ లగ్జరీ, గరుడ, ఇంద్ర వంటి రకరకాల బస్సులను నడుపుతున్నారు. బస్సుల్లో ప్రయాణించడానికి ముందుగానే టికెట్లను తీసుకోవడానికి రిజర్వేషన్ సౌకర్యం కూడా ఉంటుంది. ఆన్‌లైన్ బుకింగ్ సౌకర్యం కూడా ఉన్నది. వనిత కార్డు, నవ్య క్యాబ్ కార్డు ఉన్నవారికి ప్రయాణ ధరలో 10 శాతం రాయితీ కూడా ఇస్తారు. వికలాంగులకు కూడా రాయితీ సౌకర్యం ఉంది.

బస్సుపోతున్నప్పుడు కిటికీలోంచి చూస్తే చాలా గమృత్తుగా అనిపించింది. చెట్లు కూడా పరిగెడుతున్నట్లుగా అనిపించింది. తరువాత బస్‌స్టాప్‌లో ఇద్దరు అధికారులు వచ్చి అందరి దగ్గర ఉన్న టికెట్లను తనిఖీ చేశారు.

ఆలోచించండి...

- మీరు ప్రయాణం చేసేటప్పుడు ఎప్పుడైనా తనిఖీ జరిగిందా?
- టికెట్ లేకుండా ప్రయాణం చేస్తే ఏం చేస్తారు?
- బస్సులో వెళ్లేటప్పుడు ఇంకా ఏమేమి చేయకూడదో చెప్పండి?

మీకు తెలుసా?

టికెట్ లేకుండా ప్రయాణం చేయడం నేరం. అందుకు రూ.500/- వరకు జరిమానా లేదా ఆరు నెలల జైలు శిక్ష లేదా రెండూ వేయవచ్చు.

బస్సులో అందరివద్ద టిక్కెట్లు ఉన్నాయో లేదో పరిశీలించి వారు దిగిపోయారు. బస్సు మళ్ళీ బయలుదేరింది. నేను కిటికీలోంచి చేతులు బయటకు పెట్టాను. ఇంతలో కండక్టర్ ఇది చూసి అలా చేతులు బయటపెట్టకూడదని అన్నాడు.

11.1.2 ట్రాఫిక్ సిగ్నల్స్

హైద్రాబాద్ బస్ స్టేషన్ లో బస్సు ఆగింది. రవిప్రకాష్, వేణుగోపాల్ ఇద్దరూ ఆటోలో సికింద్రాబాదు రైల్వే స్టేషన్ కు బయలుదేరారు. దారిలో ఎర్రలైటు వెలిగినప్పుడు ఆటో ఆగడం, ఆరెంజ్ లైటు వెలిగినప్పుడు ఆటో స్టార్ట్ చేయడం, అకుపచ్చ లైటు వెలిగినప్పుడు ముందుకు పోవడం రవిప్రకాష్ గమనించాడు.

ఆటో ఆగినప్పుడు రోడ్డుపై గీసిన తెల్లటి చారల పై నుండి మాత్రమే మనుష్యులు రోడ్డుకు ఒక దిక్కు నుండి మరొక దిక్కుకు వెళ్లడం, తెల్ల షర్టు వేసుకున్న పోలీసు అందరికీ సహాయం చేయడం గమనించాడు. ఈ తెల్లటి చారలను 'జీబ్రా క్రాసింగ్' అంటారని జీబ్రా క్రాసింగ్ మీద పాదచారులు రోడ్డు దాటుతుంటారని వేణుగోపాల్ చెప్పాడు. ఆటో కొన్ని చోట్ల 'స్పీడ్ బ్రేకర్' వల్ల నెమ్మదిగా వెళ్లింది.

జట్లలో చర్చించండి :

- ◆ ట్రాఫిక్ సిగ్నల్స్ లేకపోతే ఏమవుతుంది?
- ◆ గ్రామాలలో ట్రాఫిక్ సిగ్నల్స్ ఎందుకు ఉండవు?
- ◆ ట్రాఫిక్ జాం ఎందుకవుతుంది?
- ◆ రోడ్డుపైన వెళ్లేటప్పుడు పాటించవలసిన నియమాలేమిటి?

ఆలోచించండి...

చిత్రాలు చూడండి. ఇలా ప్రయాణిస్తే ఏం జరుగుతుంది? ఏయే నియమాలు పాటించాలి?

వాహనాలు నడిపేటప్పుడు పాటించవలసిన నియమాలు

- సెల్‌ఫోన్‌లో మాట్లాడుతూ వాహనం నడపరాదు.
- ద్విచక్ర వాహనంపై వెళ్లేవారు తప్పక హెల్మెట్ ధరించాలి.
- కారులాంటి వాహనాలు నడిపేవారు, సీట్లలో కూర్చున్న వారు తప్పక సీట్ బెల్ట్ పెట్టుకోవాలి.
- ఇయర్ ఫోన్‌లో పాటలు వింటూ వాహనం నడపరాదు.
- ఏ వాహనంలోనైన ఎక్కువ మంది ఎక్కి ప్రయాణించరాదు.
- సూచనలు ఇవ్వకుండా ముందు వెళ్తున్న వాహనం వారిని ఓవర్‌టేక్ చేయరాదు.
- వెనుక వాహనాలకు సూచనలివ్వకుండా కుడి, ఎడమలకు తిరగరాదు.
- రోడ్డు నియమాలు పాటించాలి. సిగ్నల్స్ ఆధారంగా ప్రయాణించాలి.
- నియమిత వేగంతో పోతే వాహనం మన అధీనంలో ఉంటుంది. ప్రమాదాలు తప్పించవచ్చు.

ఆలోచించండి...

పట్టణాల్లో సిగ్నల్స్ లేకుంటే నాలుగు రోడ్ల కూడలిలో పరిస్థితి ఎలా ఉంటుందో ఊహించి రాయండి.

వాహనాలపై వెళ్ళేవారైనా, రోడ్డుపైన నడిచి వెళ్ళేవారైనా రోడ్డు నియమాలను తప్పనిసరిగా పాటించాలి. తద్వారా ప్రమాదాలను నివారించవచ్చు. బడికి వెళ్ళేపిల్లలు, చిన్న పిల్లలు రోడ్డు దాటేటప్పుడు పెద్దవాళ్ళ చేతులు పట్టుకొని దాటాలి. రోడ్డుపైన వాహనాలు వస్తున్నప్పుడు ఎక్కడ పడితే అక్కడ దాటకూడదు. జీబ్రా క్రాసింగ్ గీతలు గీసిన చోటనే దాటాలి. అవసరమైతే ట్రాఫిక్ పోలీసుల సహాయాన్ని అడగాలి.

11.2. రైలులో ప్రయాణం

ఢిల్లీవెళ్ళడానికి సికింద్రాబాదు రైల్వేస్టేషనుకు చేరుకున్నారు. రవిప్రకాష్ మొదటిసారి రైలు ప్రయాణం చేస్తున్నాడు. అందుకే రైల్వేస్టేషన్ పరిసరాలను ఆసక్తిగా చూశాడు. వారు రైల్వేస్టేషన్‌కు చేరిన అరగంటకు ఢిల్లీ వెళ్లే రైలు ప్లాట్‌ఫాం పైకి వస్తున్నట్లు ప్రకటన వినిపించింది.

రైలు ప్లాట్‌ఫాం పైకి రాగానే బోగీ చూసుకొని తమ బెర్తు దగ్గరికి చేరుకున్నారు. తన కంటే పెద్ద వయసున్న ఇద్దరు అబ్బాయిలు, ఒక అమ్మాయి తాము కూర్చున్న బెర్తు ఎదురుగా కూర్చున్నారు.

కొద్ది సేపటి తర్వాత రైలు బయలు దేరింది. నల్లకోటు వేసుకున్న ఒక వ్యక్తి వీరు కూర్చున్న చోటుకు వచ్చాడు. రవిప్రకాష్

ఎదురుగా కూర్చున్న వారు వారి టికెట్లను అతనికి చూపించడం గమనించి అతన్ని టికెట్లు తనిఖీ చేసే వ్యక్తి(టి.సి.) గా గుర్తుపట్టాడు.

వేణుగోపాల్ అతనికి టికెట్లు చూపించాడు. “బస్‌లో టికెట్లు తీసుకోవడం చూశాను. కాని రైలు టికెట్లు ఎప్పుడు తీసుకున్నాడా” అని రవిప్రకాష్‌కు అనుమానం వచ్చింది. అదే విషయం మామయ్యను అడిగాడు. వేణుగోపాల్ ముందే టికెట్లు ఎలా తీసుకోవచ్చో చెప్పాడు. టికెట్లు చూపించాడు.

SOUTH CENTRAL RAILWAY

axis And Printe Memo (L) Ltd.

शुभ यात्रा

HAPPY JOURNEY

पी एन आर नं.
PNR NO.

गाड़ी नं.
TRAIN NO.

तिथि
DATE

कि.मी.
K.M.

वयस्क
ADULT

बच्चे
CHILD

टिकट नं.

TICKET NO.

213-7918620

12650

24-11-2012 1666

4 2

A 18275476

/18275476

श्रेणी
CLASS

JOURNEY CUM RESERVATION TICKET

(R8)

PRS के आरक्षण

श्रीमान ह. निजामुद्दीन कावेरुडा

कर्नाटक संयोजन

SIL

H NIZAMUDDIN

KACHEGUDA

तक आरक्षण / RESV. UP TO

167

कोच COACH	सीट/बेथ SEAT/BERTH	लिंग SEX	आयु AGE	यात्रा प्राधिकार T.AUTHORITY	रिवाज CONC	आ.शु. R.FEE	श.प्र. S.CH	सु.प्र. SF.CH	वाउचर नं. VOUCH. No.	कु. नकद क. T.CASH Rs.
58	37 MB	M	40			160	120		2266	
58	38 UB	M	5							
58	40 SU	M	60							
58	41 LB	M	40							
58	42 MB	F	36							
58	43 UB	M	6							
Rs. TWO TWO SIX SIX ONLY										

KTK SHFRK K EXP BRD H NIZAMUDDIN SCH DEP 24-11 06:45 ARR 25-11 07:05
 167 09-08-2012 17:48 HYB 209 VIA TKD AGC-BPL-HBP

అనేక రకాల సంపూర్ణమైన, మరియు
 పోషక ఆహారాలు తీసుకుంటూ ఉండండి

జట్లలో చర్చించండి :

- ◆ రైలు టికెట్లకు, బస్సు టికెట్లకు తేడాలేమిటి?

మన దేశంలో అన్ని రాష్ట్రాలను కలుపుతూ రైలు మార్గాలున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో రైళ్ళను దక్షిణ మధ్యరైల్వే సంస్థ నిర్వహిస్తుంది. మనకు పేర్లు ఉన్నట్లే ఒక్కొక్క రైలుకు ఒక్కొక్క పేరు ఉంటుంది. తెలంగాణా ఎక్స్‌ప్రెస్, కాకతీయ ఎక్స్‌ప్రెస్, సింగరేణి ఎక్స్‌ప్రెస్, బెంగుళూరు ఎక్స్‌ప్రెస్, ఇంటర్ సిటీ ఎక్స్‌ప్రెస్, రాజధాని ఎక్స్‌ప్రెస్, సంపర్క్ క్రాంతి ఎక్స్‌ప్రెస్, తుంగభద్ర ఎక్స్‌ప్రెస్ ఇలా పేర్లుంటాయి. ముందుగానే సీట్లను పొందడానికి కంప్యూటర్ ద్వారా ఆన్‌లైన్ పద్ధతిలో టికెట్లు ఇస్తారు. తత్కాలే ద్వారా కూడా అప్పటికప్పుటికి టికెట్లిస్తారు. ముసలివాళ్ళకు, వికలాంగులకు, రాయితీ సౌకర్యం ఉంటుంది.

11.2.1 రకరకాల దుస్తులు - భాషలు

రవిప్రకాష్ బోగీలోని వ్యక్తులను పరిశీలించాడు. వారందరూ రకరకాల దుస్తులు వేసుకుని ఉన్నారు. కొన్ని రకాల దుస్తులను అతనెప్పుడు చూడలేదు. అనేక భాషలు మాట్లాడుతున్నారు. బస్సులో కనిపించిన వారికంటే కూడా ఇక్కడ రకరకాల మనుష్యులు, వేర్వేరు రకాల దుస్తులు వేసుకొని రకరకాల భాషలను మాట్లాడుతూ కనిపించారు.

రవిప్రకాష్ ప్రతి స్టేషన్లో వివిధ భాషల్లో ప్రకటనలు విన్నాడు. రైలు ఆగిన ప్రతి స్టేషన్లో వివిధ భాషల్లో ఆ ప్రాంతం పేరు ఉండడం చూశాడు. రైలులో కూడా వివిధ భాషల్లో రాసి ఉండడం చూశాడు.

ఆలోచించండి...

రైల్వేస్టేషన్లో ఏ ఏ భాషల్లో ప్రకటనలు చేస్తారు? ఎందుకు?
రైల్వే స్టేషన్లో వివిధ భాషల్లో ఎందుకు రాస్తారో చెప్పండి?

11.2.2. రైలులో భోజనం

రైలు మహారాష్ట్రలో నాగపూర్ దాటాక భోజనం వచ్చింది, రైలులో భోజనం ఎక్కడి నుండి వచ్చిందో రవి ప్రకాష్కు అర్థం కాలేదు. మామయ్యను అడిగితే రైలులోని ఒక బోగీలో ఆహార పదార్థాలు తయారుచేస్తారు, భోజనం కావలసినవారు ముందే డబ్బులు చెల్లిస్తే వారు కోరిన ఆహార పదార్థాలు పంపిణీ చేస్తారు అని చెప్పాడు. రైలులో పంపిణీ చేసిన భోజనంలో ఉప్పు, కారం తక్కువగా ఉండటం వల్ల రవిప్రకాష్కు నచ్చలేదు.

భోజనం తరువాత చేతులు కడుక్కోవడానికి బోగీ చివర ఉన్న వాష్బేసిన్ వద్దకు వెళ్లిన రవిప్రకాష్ మరుగుదొడ్లను గమనించాడు. రైలులో అనేక సౌకర్యాలుంటాయని అనుకున్నాడు.

రైలు భోపాల్లో చాలాసేపు ఆగింది. రైల్వేస్టాట్ ఫారం మీద కూడా వివిధ రకాల ఆహార పదార్థాలు

జట్టలో చర్చించండి :

- ◆ రవి ప్రకాష్కు ఆహార పదార్థాలు ఎందుకు నచ్చలేదు?
- ◆ భోజనంలో ఏ పదార్థాలు ఉంటే నీకు నచ్చుతుంది?
- ◆ మీరు ప్రయాణం చేసేటప్పుడు ఏమేమి తిన్నారు?
- ◆ ప్రయాణంలో మీరు ఆహార పదార్థాలు తీసుకువెళితారా? ఎందుకు?

అమ్మతుండడం రవిప్రకాష్ చూసాడు. ఇద్దరూ పండ్లు, వేరుశనక్కాయలు కొనుక్కొని తిన్నారు. తిన్న తరువాత చెత్తనంతా ఒక కవరులో ఉంచి ప్లాట్‌ఫారం మీద ఉండే చెత్తకుండీలో వేసారు.

రైళ్ళు వివిధ రాష్ట్రాల గుండా ప్రయాణం చేస్తాయనీ, వివిధ రకాల వ్యక్తులను పరిచయం చేస్తాయనీ, రైళ్లలో అన్ని రకాల భాషలు మాట్లాడే వాళ్లు ప్రయాణిస్తుంటారనీ అందుకే రైళ్లు జాతీయ సమైక్యతను చాటి చెబుతాయనీ మామయ్య చెప్పారు.

11.2.3 రైలులో పరిశుభ్రత

రైలు పోతున్నది. రైలులో కొందరు వేరుశనక్కాయలు తింటున్నారు. ఇంకొందరు అరటిపండ్లు, బత్తాయిలు తింటున్నారు. వాటి తొక్కలు, పొట్టు అంతా అక్కడే పడేస్తున్నారు. ఇది రవికి నచ్చలేదు. రైలు బోగిలో ఉన్న చెత్తడబ్బా (డస్ట్‌బిన్)లో వేయవచ్చుకదా! అని అనుకున్నాడు.

జట్లలో చర్చించండి :

- ◆ రైల్లో తిన్న తర్వాత పండ్లతొక్కలు, చెత్త వంటి వాటిని ఏమి చేయాలి? ఎక్కడ పారవేయాలి?
- ◆ రైలు కిటికీలోంచి చేతులు కడిగితే ఏమవుతుంది?
- ◆ మరుగు దొడ్డిని వాడినప్పుడు నీళ్ళు బాగా పోయకపోతే ఏమవుతుంది?
- ◆ రైలు ఆగి ఉన్నప్పుడు మరుగు దొడ్డి వాడరాదంటారు, ఎందుకు?

11.2.4 రైలు సిగ్నల్స్

మరుసటి రోజు ఉదయం పక్క సీటులో కూర్చున్న అమ్మాయి పేరు అనిత అని మామయ్య రవి ప్రకాష్‌కి పరిచయం చేశాడు. తను కూడా బాలలదినోత్సవం కార్యక్రమానికి వస్తున్నానని చెప్పింది. ఒక చోట రైలు చాలా సేపు ఆగింది. 'ఎందుకు ఆగింది?' అని అడిగాడు రవిప్రకాష్. 'ఎర్రలైటు పడింది' అని అనిత చెప్పింది. 'రైలుకు కూడా సిగ్నల్స్ ఉంటాయా?' అడిగాడు రవిప్రకాష్.

రైలు రోడ్డును దాటుతున్నప్పుడు రైలు పట్టాలకు ఇరువైపులా గేట్లు వేసి ఉంటాయని అనిత చెప్పింది. రైలు వెళ్లిన తర్వాత గేట్లు తెరిచి వాహనాలను వదులుతారు అని అనిత చెప్పింది. ఆకు పచ్చ లైటు వెలిగింది. రైలు కదిలింది.

ఆలోచించండి...

- రైలుకు సిగ్నల్స్ ఎందుకు ఉంటాయి?
- రైల్వేగేటు ఎందుకు వేస్తారు ?

జట్లలో చర్చించండి :

- ◆ రైల్వేగేటు వేసినపుడు ఎందుకు దాటరాదు ? ఎలాంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి ?
- ◆ రైలు తలుపు దగ్గర ఎందుకు నిలబడరాదు?
- ◆ రైలు ప్రయాణంలో ఇంకా ఏ ఏ జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి?
- ◆ ప్రయాణంలో ఎందుకు తక్కువ సామానును తీసుకెళ్లాలి?
- ◆ రైలును అత్యవసరంగా ఆపడానికి ఎలాంటి సౌకర్యం ఉంటుంది?

రైలు తలుపు దగ్గర నిలబడితే ఎక్కే వారికి దిగేవారికి ఇబ్బందిగా ఉంటుంది. చెయ్యి జారితే రైలు పట్టాల మీద పడిపోయే ప్రమాదం ఉంది. రైలు రోజంతా వివిధ ప్రాంతాల మీదుగా ప్రయాణించింది. కిటికీ నుండి చూస్తే కొండలు, అడవులు, నదులు, పంట పొలాలు, వంతెనలు, టన్నెల్స్, పంటలు లేని పొలాలు, ఇసుకనేలలు కనిపించాయి.

రైలు ప్రయాణంలో మరొక రోజు గడిచింది. 'ఢిల్లీ చేరుకున్నాం' అని వేణుగోపాల్ అన్నాడు. బాలల దినోత్సవ కార్యక్రమంలో పాల్గొని రవిప్రకాష్ బహుమతిని అందుకున్నాడు . తిరుగు ప్రయాణం విమానంలో చేయడానికి అనుమతిచ్చారు. ఇలా విమాన ప్రయాణం లభించడంతో చాలా ఆనందపడ్డారు.

రవిప్రకాష్ విమానప్రయాణం గురించి ఏమి చెప్పాడో చెప్పండి

కీలక పదాలు :

1. బస్సు ప్రయాణం	4. రైలు ప్రయాణం	7. రైల్లో పరిశుభ్రత
2. టిక్కెట్ల తనిఖీ	5. రైలు ప్లాట్‌ఫామ్	8. రైలు సిగ్నల్స్
3. ట్రాఫిక్ సిగ్నల్స్	6. రైలు బోగి, బెర్తులు	9. రైల్వేగేటు

మనం ఎంతవరకు నేర్చుకున్నాం?

1. విషయావగాహన

- అ) ప్రయాణంలో తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలేవి?
- ఆ) బస్సులో ఏయే సూచనలు రాసి ఉంటాయి?
- ఇ) రైల్వే గేటు వేసినప్పుడు రోడ్డు దాటరాదు. ఎందుకు?
- ఈ) వాహనాలు నడిపేటప్పుడు ఏయే నియమాలు పాటించాలి?
- ఉ) రైలు ప్రయాణానికి, బస్సు ప్రయాణానికి తేడాలేమిటి?
- ఊ) దూర ప్రాంతాలకు వెళ్ళడానికి రైల్లోనే ఎక్కువగా ప్రయాణం చేస్తుంటారు. ఎందుకు?
- ఋ) సిగ్నల్ వ్యవస్థ లేకపోతే ఏమౌతుంది?

2. ప్రశ్నించడం - పరికల్పనలు చేయడం

- ◆ బస్సు స్టేషన్ లేదా రైల్వేస్టేషన్ లో విచారణ కేంద్రాలుంటాయి. మనం ఏదైనా ప్రయాణానికి సంబంధించిన వివరాలు తెలుసుకోవాలంటే వారిని వివరాలడగవచ్చు. మీరు రైల్లో ఢిల్లీ వెళ్ళడానికి వివరాలు తెలుసుకోవాలనుకుంటే ఏవి ప్రశ్నలు అడుగుతారు?

3. ప్రయోగాలు - క్షేత్ర పరిశీలనలు

- ◆ మీ దగ్గరలోని బస్సు స్టాండును / రైల్వే స్టేషన్ ను సందర్శించి, పరిశీలించండి. మీ పరిశీలనలు రాయండి. స్టేషన్ పేరు, మరుగుదొడ్లు, మూత్రశాలలు ఉన్నాయా? ప్రయాణికులకు సౌకర్యాలు ఉన్నాయా? ప్రయాణికులకు రాకపోకల వివరాలు తెలిపే బోర్డులు ఉన్నాయా? మొదలగు వివరాలు పరిశీలించి రాయండి.

4. సమాచార నైపుణ్యాలు, ప్రాజెక్టులు

- ◆ వార్తాపత్రికలు చూడండి. మీ సమీపంలోని రైల్వేస్టేషన్ నుండి ఏయే ప్రాంతాలకు రైళ్ళలో ప్రయాణం చేయవచ్చో వివరాలు సేకరించండి. (రైళ్ళ పేర్లు, వెళ్ళే ప్రాంతాలు, వచ్చే సమయం, వెళ్ళే సమయం)

రైళ్ళ పేర్లు	బయలుదేరే స్థలం	వెళ్ళే స్థలం	స్టేషనుకు వచ్చే సమయం	వెళ్ళే సమయం

- ◆ ఒక రైల్వే రిజర్వేషన్ ఫారం తీసుకొని నింపండి. మీ టీచరుకు చూపించండి.

5. పటనైపుణ్యాలు, జొమ్మలుగీయడం, నమూనాలు తయారుచేయడం ద్వారా భావ ప్రసారం.

- అ) తెలంగాణ పటంలో ముఖ్యమైన రైల్వే జంక్షన్లను గుర్తించండి.
- ఆ) అట్టలు, కాగితాలతో రైలు / బస్సు నమూనాలను తయారు చేయండి. ప్రదర్శించండి.
- ఇ) మీ ఊరి నుండి ఢిల్లీ వెళ్ళడానికి బస్సు, రైలులో ప్రయాణం చేస్తే ఏయే పట్టణాల గుండా వెళ్ళాల్సి వస్తుందో భారతదేశ పటం చూసి చెప్పండి.

6. ప్రశంస, విలువలు, జీవవైవిధ్యంపట్ల స్పృహకల్పింపడం.

- అ) ప్రయాణం చేసేటప్పుడు ఏయే జాగ్రత్తలు తీసుకొంటావు?
- ఆ) నీవు రైల్లో ప్రయాణం చేసివచ్చావు. ఆ అనుభవంతో రైలు ప్రయాణంలో ఏయే జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని మీ మిత్రులకు తెలియజేస్తావు?
- ఇ) రైల్లో బాధ్యతగల ప్రయాణికులుగా మనం వ్యవహరించాలి. పరిశుభ్రతను పాటించాలి. ఇందుకోసం నీవు ఏమేమి చేస్తావు?
- ఈ) మనం ప్రయాణాలు చేసేటప్పుడు తోటి ప్రయాణికులతో ఎలా ప్రవర్తించాలి? వృద్ధులు, ఆడవారికి, నీకంటే చిన్న పిల్లలకు నీవు ఎలాంటి సహాయం చేస్తావు?

నేనివి చేయగలనా?

1. రైలు, బస్సు ప్రయాణాల వివరాలు, జాగ్రత్తల గురించి వివరించగలను.	అవును / కాదు
2. ప్రయాణానికి సంబంధించిన వివరాలను తెలుసుకోడానికి ప్రశ్నలడగగలను.	అవును / కాదు
3. బస్సు / రైల్వే స్టేషన్లోని సౌకర్యాల వివరాలను పరిశీలించి రాయగలను.	అవును / కాదు
4. రైల్వే స్టేషన్లోకి వచ్చే రైళ్ళ వివరాలు, రాకపోకల వివరాలతో పట్టిక తయారుచేయగలను.	అవును / కాదు
5. రాష్ట్ర పటంలో ముఖ్యమైన రైల్వేస్టేషన్లను గుర్తించగలను.	అవును / కాదు
6. ప్రయాణంలో బాధ్యతతో వ్యవహరించగలను, తోటివారికి సహాయపడగలను.	అవును / కాదు